

eksote

Synnytysosasto G1

www.eksote.fi

Synnytysosasto sijaitsee sairaalan 1. kerroksessa G-siivessä. Synnyttäjät tulevat kaikkina vuorokaudenaikoina Etelä-Karjalan keskussairaalan pääsisäänkäynnin tai G-siiven pääoven kautta. Ovi on lukittuna klo 20–6.30, jona aikana sisälle pääsee käyttämällä oven vieressä olevaa soittokelloa.

Synnytysosaston puhelinnumero on 05 352 5262.

Synnytysosasto on aina avoinna.

Puolison ja/tai tukihenkilön lisäksi muita vierailijoita ei oteta vastaan synnytyssalissa.

Synnytyssalin henkilökuntaan kuuluu kättilöitä, gynekologeja, osastonsihteerit sekä laitoshuoltajia. Henkilökuntamme tavoitteena on luoda synnyttävälle äidille sekä tukihenkilölle turvallinen ja lämmin synnytystapahtuma. Sairaalamme on opetussairaala, joten myös opiskelija saattaa osallistua kättilön ohjauksessa hoitoosi.

Synnytyssaliin tulo

Mitä mukaan sairaalaan?

Sairaalaan lähtiessäsi ota mukaan neuvolakortti ja mahdollisesti käyttämäsi lääkkeet (esim. insuliinikynä tai menossa oleva antibioottikuuri). Samoin voit ottaa mukaan omat henkilökohtaiset hygieniatuotteesi. Tukihenkilön on hyvä ottaa mukaan omat eväät ja mahdollisesti tarvitsemansa lääkkeet (esim. insuliinikynä).

Tukihenkilö voi tuoda vauvan vaatteet mukanaan hakiessaan kotiinlähtöpäivänä äitiä ja lasta sairaalasta.

Milloin yhteys sairaalaan?

Kun synnytyssupistukset alkavat, voit yleensä olla alkuun kotona kuunnellen omia tuntemuksiasi, mikäli vauvan liikkeet tuntuvat normaalisti eikä poikkeavaa vuotoa esiinny.

Sairaalaan on hyvä tulla kun säännöllisiä, kivuliaita supistuksia tulee alle viiden minuutin välein ja kotonaolo ei tunnu enää hyvältä. Jos olet epävarma, kannattaako sairaalaan lähteä, voit aina soittaa Synnytysosastolle lisäohjeiden saamiseksi.

Soita synnytysosastolle, jos olet raskaana ja

- sinulla on runsasta verenvuotoa
- tunnet jatkuvaa kovaa vatsakipua
- epäilet lapsivedenmenoa
- sinulla on kivuliaat ja säännölliset supistukset 5–10 minuutin välein, jotka eivät helpotu levossa
- vauvan liikelaskentakriteerit eivät täyty
- havaitset äkillisiä oireita kuten kovaa päänsärkyä, näköhäiriöitä, ylävatsakipua, voimakasta kutinaa esimerkiksi jalkapohjissa, kämmenissä ja/tai vatsalla
- olet saanut neuvolasta päivystyslähetteen äitiyspoliklinikalle.

Tarvittaessa voit kysyä puhelimitse neuvoa kätilöltä, p. 05 352 5262.

Synnytyssalissa

Sairaalaan tullessa kätilö ottaa sinut vastaan. Kaikissa synnytyksissä ei välttämättä tarvita lääkärin apua. Tarvittaessa lääkärimme ovat käytettävissä ympäri vuorokauden. Vastaanottotilanteessa sinulta mitataan verenpaine ja lämpö sekä tutkitaan pissanäyte ja tarvittaessa kohdunsuun tilanne. Vauvan sydänäänikäyrää seurataan.

Tässä vaiheessa arvioidaan, onko synnytyksesi käynnissä. Jos näin ei ole, voit päästä vielä kotiin. Jos synnytyksesi on käynnissä, siirryt synnytyshuoneeseen.

Synnytyksen edistymistä seurataan kohdunsuun tutkimuksin, ja vauvan vointia sydänäänikäyrän avulla. Myös lapsiveden väriä ja määrää tarkkaillaan synnytyksen aikana.

Omalle kätilöllesi voit kertoa kaikki synnytykseen liittyvät toiveesi ja huolesi, ja nämä myös kirjataan ylös potilaspapereihisi tiedonkulun varmistamiseksi. Voit tuoda mukanas kotona täyttämäsi synnytystoivelistan.

Henkilökunta yhdessä tukihenkilösi kanssa pyrkii luomaan sinulle ja vauvallesi mahdollisimman turvallisen ja positiivisen synnytyskokemuksen.

Kivunlievitys

Synnytyksen edetessä supistukset voimistuvat ja tihenevät. Äidit voivat kokea supistukset eri tavoin. Voit tuntea supistuskivun esimerkiksi vatsan tai selän puolella. Supistukset avaavat kohdunsuuta ja ovat siis tarpeellisia synnytyksen edistymiseksi.

Supistuskipua voidaan lievittää monin eri tavoin. Voit myös itse aktiivisesti vaikuttaa kivun kokemiseen ja lievittämiseen. Tällaisia menetelmiä ovat esimerkiksi hengittäminen, liikkuminen ja ammeessa tai suihkussa rentoutuminen. Voit halutessasi istua keinutulissa ja olla pystyasennossa. Kuulostelee oman kehon tuntemuksia ja toimi niiden mukaan. Voit pyytää tukihenkilöä esimerkiksi hieromaan selkääsi. Usein pelkkä tukihenkilön läsnäolo auttaa äitiä keskittymään synnytystyöhön.

Uskalla käyttää omia voimavarojasi. Ne auttavat sinua selviämään kovankin kivun kanssa. Heittäydy rohkeasti synnytykseen ja luota itseesi.

Synnytyskipua voidaan myös lievittää lihakseen annettavalla kipulääkkeellä tai ihoon pistettävillä vesirakkuloilla. Synnytyksen edistyessä voit halutessasi hengittää ilokaasua. Jos koet supistukset edelleen liian kivuliaina, sinulla on mahdollisuus saada kohdunsuun- tai epiduraalipuudutus. Näitä kivunlievitystapoja käytetään synnytyksen avautumisvaiheen aikana.

Voihan myös olla, ettet tarvitse lääketieteellistä kivunlievitystä, sillä synnytyskivun kokeminen on hyvin yksilöllistä.

Ponnistaminen ja vauvan syntyminen

Ponnistusvaihe alkaa, kun kohdunsuu on täysin auki ja vauvan pää on oikeassa asennossa. Tunnet tällöin ponnistamisen tarvetta tai paineen tunnetta peräsuolella. Voit valita ponnistusasennon yhdessä kätilön kanssa. Voit ponnistaa esimerkiksi jakkaralla, seisaallaan, kyykyssä, kontallaan, kyljellään tai puoli-istuvassa asennossa. Tukihenkilö ja oma kätilösi auttavat sinua löytämään sopivan asennon ja tukevat sinua ponnistaessasi.

Lapsen synnyttyä hänet kuivataan ja annetaan rinnallesi. Vauva tarkastetaan ja hänelle annetaan K-vitamiinipistos. Tukihenkilö voi halutessaan leikata napanuoran. Nyt voitte tutustua uuteen perheenjäseneen kaikessa rauhassa. Vauva on synnyttyään 1-2 tunnin ajan virkeä ja vastaanottavainen. Tänä aikana vauva haluaisi tutustua vanhempiansa ja tuntea olonsa turvalliseksi, ja se aika tulisikin rauhoittaa molemminpuoliselle vuorovaikutukselle, läheisyydelle ja vauvan ensi-imetykselle. Sulkekaa kännykät ja unohtakaa hetkeksi muut asiat, kuten esimerkiksi omaisten ja tuttavien informoiminen. Olkaa läsnä vauvaanne varten ja nauttikaa tästä ainutlaatuisesta hetkestä!

Tarvittaessa lastenlääkäri hoitaa vauvaanne jo synnytyssalissa. Lastenlääkärin päätöksellä vauva saattaa

siirtyä lastenosastolle, jossa hoidetaan erityistä tarkkailua vaativia vastasyntyneitä.

Vauvan synnyttyä noin 20 minuutin kuluessa syntyy vielä istukka. Tämän jälkeen korjataan mahdolliset repeämät ja leikkaushaavat.

Tässä vaiheessa vauvanne hamuaa ja haluaa imeä rintaa. Äidin rinnoista tulevat ensitipat ovat vauvalle tärkeitä. Tämä ensimaito on hyvin ravitsevaa ja sisältä esimerkiksi vauvalle tärkeitä suoja- ja vasta-aineita. Muutama tippakin riittää täyttämään vauvan ravitsemustarpeet. Myös vauvan turvallisuuden ja läheisyyden tarpeet tulevat samalla tyydytettyä. Tämän virkeän alkuhetken jälkeen vauva alkaa väsyä, ja hän nukkuukin paljon ensimmäisten viikkojen aikana. Samoin äidinmaidon koostumus muuttuu jatkossa, joten ensitipat on tarkoitettu vauvan ensihetkeä varten.

Myöhemminkin vauvaa kannattaa pitää mahdollisimman paljon sylissä, jotta hän aistisi äidin tai isän läheisyyden ja tuntisi olonsa mahdollisimman turvalliseksi.

Vauvalle laitetaan tunnistamisranneke nilkkaan. Vauva punnitaan sekä mitataan, minkä jälkeen vauva voi mennä isän tai tukihenkilön ihokontaktiin. Äiti käy suihkussa ja perhe saa ruokailla rauhassa.

Keisarileikkaus

Keisarileikkaukseen päädytään eri syistä. Syyt johtuvat äidistä, vauvasta tai molemmista. Osa keisarileikkauksella tapahtuvista synnytyksistä sovitaan jo äitiyspoliklinikalla raskauden aikana. Osa keisarileikkauspäätöksistä tehdään synnytyksen jo ollessa käynnissä.

Ennalta suunniteltu keisarileikkaus

Äitiyspoliikkikäynnillä sovitaan keisarileikkauksen ajankohta. Poliklinikkakäynnillä kätilö antaa tietoa toimenpiteestä ja siitä, kuinka siihen valmistaudutaan.

Leikkauspäivän aamuna äiti tulee suoraan vuodeosastolle, missä tehdään valmistelut toimenpidettä varten.

Valmisteluihin kuuluu suonensisäisen nesteytyksen aloittaminen, alavatsan ihokarvojen ajelu sekä kuunnellaan vauvan sydänäänet.

Tukihenkilö voi halutessaan tulla mukaan keisarileikkaukseen.

Äidin lähtiessä leikkaussaliin tukihenkilö vaihtaa vaatteet synnytyssalissa, ja siirtyy kätilön kanssa leikkaussalin odotustilaan. Kun äiti on valmisteltu lapsen syntymään leikkaussalissa, tukihenkilö haetaan äidin vierelle.

Valmisteluihin kuuluu puudutuksen laitto, virtsakatetrin laitto, ihon puhdistamien ja leikkausliinojen asetteleminen vatsan päälle. Äiti on siis hereillä koko leikkauksen ajan.

Tukihenkilö istuu äidin vieressä, josta ei ole suoraa yhteyttä leikkausalueelle. Tukihenkilön ja äidin tukena on anestesiahoitaja ja -lääkäri sekä perheen oma kätilö, joka ottaa syntyvän lapsen vastaan. Valokuvaaminen leikkaussalissa on kielletty.

Vauvan synnyttyä hänet kuivataan ja lastenlääkäri tarkistaa hänen vointinsa. Tämän jälkeen hyvävointinen vauva voi tulla äidin ihokontaktiin jo leikkaussalissa. Vauvalle on tärkeää synnyttyään olla lähellä tuttua ihmistä, koska vauva tunnistaa heti alkuhetkistä lähtien vanhempiansa äänen. Jos äidin ja vauvan vointi on vakaa, voi vauva olla äidin iholla ja imeä ensimmäisen kerran jo leikkaussalissa tai heräämössä.

Vanhemmat voivat rauhoittua yhdessä tutustumaan uuteen perheenjäseneen. Kätilö on heräämössä mukana seuraamassa vauvan vointia ja auttamassa ensi-imetyksessä. Oman äidin maito on parasta mahdollista ravintoa vauvalle heti ensi hetkistä alkaen. Yleensä vauvat imevätkin pienen harjoittelun jälkeen innokkaasti päästyään äidin vierelle.

Äitiä seurataan leikkauksen jälkeen jonkin aikaa heräämössä, josta hän siirtyy vauvan kanssa vuodeosastolle.

Ei-suunniteltu keisarileikkaus

Keisarileikkaukseen voidaan päätyä myös synnytyksen jo ollessa käynnissä. Tähän päätökseen vaikuttavat äidin ja/tai vauvan vointi. Alkuvalmistelut tehdään leikkauksen kiireellisyydestä riippuen. Tilanteesta riippuen leikkaus tehdään puudutuksessa tai nukutuksessa. Tukihenkilö pääsee mukaan kiireelliseen keisarileikkaukseen. Hätätilanteessa tukihenkilö odottaa äitiä ja vauvaa leikkauksen aikana synnytysosastolla. Oma kätilö ja koko leikkaustiimi on perheen tukena tässä tilanteessa. Lastenlääkäri arvioi syntyneen vauvan kunnon ja sen, hoidetaanko häntä lastenosastolla vai äidin kanssa synnytysvuodeosastolla.

Kahvila Satu sijaitsee sairaalan 1. kerroksessa, pääaulan tuntumassa. Sen aukioloajat ovat

- arkisin klo 07.30–18.00
- la–su ja juhlapyhinä klo 12–16
- suljettu: juhannusaatto/-päivä, jouluaatto/-päivä, uudenvuodenpäivä, pitkäperjantai, 2. pääsiäispäivä, vappu. Lisäksi uudenvuoden ja vapun aattona kahvila suljetaan tilanteen mukaan klo 16–18 välillä.

Sairaalan aulatiloissa on virvoitusjuoma- ja välipala-automaatteja.

Sairaalassa voi pääsääntöisesti käyttää omaa matkapuhelinta.

Sairaalamaksuista lähetetään lasku kotiin.

Pankkiautomaattia sairaalassa ei ole.

Potilasasiamies avustaa tarvittaessa, jos mielestäsi on syytä tehdä potilasmuistutus, kantelu tai potilasvahinkoilmoitus.

eksote

Ota yhteyttä!

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystyöry (Eksote)

Vaihde 05 352 000

Faksi 05 352 7800

Valto Käkelän katu 3

53130 Lappeenranta

kirjaamo@eksote.fi

etunimi.sukunimi@eksote.fi

www.eksote.fi

Etelä-Karjalan keskussairaala

Synnytysvuodeosasto G1

05 358 5262